

[Gå direkte til innhold \[access key = i\]](#) [Gå direkte hovedmeny \[access key = h\]](#) [Gå direkte til kontaktinformasjon \[access key = k\]](#)

 [Nyhetsvarsling](#) | [a](#) [a](#) [a](#)

Årsmelding Språkrådet 2011

- ▶ [Forord](#)
- ▶ [Norsk som bruksspråk i samfunnet](#)
- ▶ [Norsk språk i skolen og i det offentlige](#)
- ▶ [Normering](#)
- ▶ [Terminologi og fagspråk](#)
- ▶ [Allmenn rådgivning og informasjon](#)
- ▶ [Nordisk og øvrig europeisk samarbeid](#)
- ▶ [Styret](#)
- ▶ [Fagrådene](#)
- ▶ [Ansatte](#)
- ▶ [Regnskap for 2011](#)

Forord

Språkrådet i 2011: ny rettskrivning, nytt språk, ny direktør

2011 var året da Språkrådet la fram ny rettskrivning for nynorsk, begynte å arbeide med norsk tegnspråk og fikk Arnfinn Muruvik Vonen som ny direktør.

Det omfattende arbeidet med å utarbeide ny nynorskrettskrivning ble fullført i 2011. Etter over et års arbeid leverte rettskrivningsnemnda for nynorsk sin innstilling til ny rettskrivningsnormal i april. Underveis i arbeidet hadde nemnda hatt utstrakt kontakt med brede grupper av nynorskbrukere gjennom tallrike møter og mye nettkommunikasjon. I mai støttet Språkrådets styre nemndas forslag i sin helhet, og i september godkjente Kulturdepartementet den nye rettskrivningsnormalen uten endringer. Den nye rettskrivningen skal gjelde fra august 2012.

Norge er et mangespråklig samfunn der også minoritetsspråkene har sin plass. Det er en milestein i norsk språkpolitisk historie at Språkrådet, som statens rådgivende organ i språkspørsmål, har begynt å arbeide med norsk tegnspråk. Stortingsmeldingen *Mål og mening – ein heilskapleg norsk språkpolitikk* ga norsk tegnspråk høyere offisiell status og varslet at Språkrådet skulle få en egen rådgiver på feltet. Rådgiveren begynte i september 2011. Tegnspråkarbeidet i Språkrådet har i 2011 dreid seg om å samarbeide med fag- og interesseorganisasjoner, informere om og på tegnspråk til det offentlige og private, svare på spørsmål og informere om tegnspråkbrukeres språklige rettigheter.

Ansvars- og arbeidsområdet til Språkrådet skal fortsatt utvides. Neste steg blir å ansette en rådgiver for nye og gamle minoritetsspråk.

Kulturminister Anniken Huitfeldt utnevnte i februar Arnfinn Muruvik Vonen til ny direktør i Språkrådet, og han begynte i stillingen i mai. Utnevnelsen fikk bred dekning i mediene, noe som bekrefter den stillingen Språkrådet har opparbeidet seg i offentligheten i løpet av sine første år.

Denne årsmeldingen gjør rede for hovedtrekkene i arbeidet i Språkrådet i 2011. De første kapitlene i årsmeldingen svarer til prioriterte innsatsområder i strategidokumentet som gjaldt for Språkrådet i årene 2009–2011. Tegnspråk og andre minoritetsspråk var ikke et eget område i det dokumentet – men vil bli det i strategien for årene 2012–2014.

Oslo, april 2012

Ottar Grepstad
styreleder

Arnfinn Muruvik Vonen
direktør

Norsk som bruksspråk i samfunnet

Språkdagen 2011: *Norsk for innvandrere, engelsk for nordmenn?*

Språkrådet fikk ny direktør i 2011. Fra venstre: styreleder Ottar Grepstad, kulturminister Anniken Huitfeldt, direktør Arnfinn Muruvik Vonen.

Konferansen Språkdagen var det viktigste tiltaket Språkrådet hadde i 2011 for å sette søkelys på stillingen til det norske språket i samfunnet.

Temaet for Språkdagen var norsk språkpolitikk i møtet med praktisk kunnskapspolitikk og dynamikken i næringslivet.

► I hovedinnlegget på konferansen tok professor Anders Johansen fra Universitetet i Bergen for seg retorikken i og oppfølgingen av stortingsmeldingen *Mål og mening – ein heilskapleg norsk språkpolitikk*.

► Forsker Gunnar Sivertsen fra Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) innledet om «tellekantsystemet» for vitenskapelig publisering som ifølge Sivertsen ikke truer norsk som

Språkdagen 2011 ble arrangert i Oslo Konserthus og overført på nett-tv. Foto: Gorm Kallestad / Scanpix

forskingsspråk. Professor Håvard Teigen fra Høgskolen i Lillehammer kommenterte og mente tvert om at systemet har ført til økt bruk av engelsk.

- Forsker Vera Schwach fra NIFU la fram foreløpige resultater fra en undersøkelse som viser at det var mer pensum på norsk på grunnivå i høyere utdanning i 2010 enn det var i 2000 og i 1980.
- Førsteamanuensis Marita Kristiansen fra Norges handelshøgskole etterlyste resultater av den lokale språkpolitikken som er vedtatt på mange utdanningsinstitusjoner.
- Hvem har ansvaret for at norsk fagspråk blir brukt? Det var utgangspunktet for paneldebatten der statsråd Tora Aasland, professor Anders Johansen, prorektor Dag Morten Dalen ved Handelshøgskolen BI, professor Håvard Teigen og viserektor Marit Aamodt Nielsen ved Universitetet i Agder deltok.
- Teknologidirektør Shahzad Rana i Microsoft Norge holdt innlegg om språkbruk, språkbehov og språkkrav i globaliserte konsern, og sa at språk er både et brutalt instrument for ekskludering og et godt instrument for integrering.
- Hvordan kan vi oppfylle de kryssende språklige behovene i bedriftene og på arbeidsplassene? Dette ble tatt opp i sofasamtalen der spesialrådgiver Baard Meidell Johannesen i NHO Mat og Drikke, rådgiver Norvald Mo i Fellesforbundet, leder Terje Aasland i næringskomiteen på Stortinget, Shahzad Rana og direktør Arnfinn Muruvik Vonen i Språkrådet deltok.

Språkdagen er en årlig konferanse. Fagrådet for samfunn og høyere utdanning i Språkrådet hadde ansvaret for programmet i 2011. Konferansen ble arrangert i Oslo Konserthus 15. november og ble overført på nett-tv.

Språkprisen

Språkrådets årlige pris for framifrå bruk av norsk i sakprosa gikk i 2011 til journalistene Agnes Ravatn (nynorsk) og Morten A. Strøksnes (bokmål). Ravatn fikk prisen for bøkene *Stillstand* (2009) og *Folkelesnad* (2010) og for sitt virke som spaltist og kommentator i Dag og Tid.

Strøksnes fikk prisen for bøkene *Hva skjer i Nord-Norge?* (2006) og *Et mord i Kongo* (2010) og for sitt virke som spaltist og kommentator i dagspressen.

Språkrådets styreleder Ottar Grepstad delte ut prisene på Språkdagen 15. november.

Diplom for godt navnevelt

Språkrådet deler ut diplom for godt navnevelt til bedrifter og foretak som har valgt gode norske navn på virksomheten.

I 2011 fikk ti bedrifter i Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag diplom: Bærre Lækkert, Melhus (dameklær); Brød & Cirkus, Steinkjer (restaurant); Form til fjells, Røros (designbyrå); Fritt Spillerom, Steinkjer (musikk, dans og tekstskrivning); Kuleramma, Steinkjer (regnskap);

Språkprisen 2011 gikk til Agnes Ravatn og Morten A. Strøksnes. Foto: Gorm Kallestad / Scanpix

Nattergalen Bar og Kjøkken, Trondheim (restaurant); Oss tållåst Kaffebar, Oppdal; Reinhekla, Fannrem (tekstiler, bunader m.m.); Rørosrypan, Røros (dameklær); To Rom og Kjøkken, Trondheim (restaurant).

IKT og norsk språk

Språkrådet arbeider for at IKT-produkter skal bygge på norsk tekst og tale. I 2011 sørget Språkrådet for at språkressursene etter det nedlagte Nordisk Språkteknologi (NST) på Voss ble overført til Språkbanken ved Nasjonalbiblioteket, slik at ressursene kan brukes til forskning og produktutvikling.

Språkrådet har i 2011 bidratt til prosjektet Stemmestyrte multimodal dialog. Prosjektet har hatt som mål å gjøre det enklere for personer med nedsatt funksjonsevne å bruke IKT ved å styre datamaskinen og tjenester på nettet med tale, høytlesing, tastetrykk eller andre typer signaler.

Språkrådet har også bidratt til prosjektet Kunstig barnestemme. Til nå har barn måtte benytte voksne stemmer når de skal bruke et hjelpemiddel som kunstige stemmer er. Prosjektet skal gi barn som ikke har stemme, en mulighet til å snakke med en stemme som ligger nærmere dem i alder.

Norsk språk i skolen og i det offentlige

Undersøkelse blant norsklærere

I februar 2011 la Språkrådet fram resultatene fra en spørreundersøkelse blant norsklærere. Undersøkelsen viste at hvilke holdninger norsklærere har til faget sitt, varierer etter hvor høy utdanning og hvor lang arbeidserfaring de har. Det kom blant annet fram at lav kompetanse i norskfaget (kort utdanning), og særlig i sidemål, når det er nynorsk, tilsier negative holdninger til sidemål. Høy kompetanse i norskfagets ulike områder tilsier positive holdninger til alle delene av faget, uavhengig av lærerens foretrukne hovedmål.

Alle ungdomsskoler og videregående skoler i landet ble invitert til å delta i spørreundersøkelsen. 1131 norsklærere i videregående skole og 463 norsklærere i ungdomsskolen svarte.

Resultatene fra undersøkelsen ble debattert på møter ulike steder i landet i regi av Språkrådets fagråd for skole og offentlig forvaltning, med deltakere fra fagmiljøer og forvaltning. Undersøkelsen har også blitt presentert i artikler i aviser og fagblader.

Spalte i Norsklæreren

Språkrådet har en språkspalte i bladet Norsklæreren, som gis ut av Landslaget for norskundervisning. Språkrådet tok opp disse temaene i spalten i 2011:

- ▶ Orientering om arbeidet med den nye nynorskrettskrivningen
- ▶ Språktjenesten i staten informerer om klarspråkarbeidet sitt, også nyttig for skolefolk
- ▶ Språkrådet tar opp arbeidet med tegnspråk, og datatermgruppa knyttet til Språkrådet presenterer norske ord for engelskspråklige datatermer
- ▶ Orientering om Nysgjerrigperpris i språk og om "falske venner" i de nordiske språkene

Kurs i nabospråksundervisning

Språkrådet arrangerte i 2011 to kurs i nabospråksundervisning for norske lærere. Det ene kurset ble arrangert i Oslo i samarbeid med Utdanningsforbundet og samlet 55 deltakere. Det andre kurset ble arrangert i samarbeid med Forum for norskfaget i Vest-Agder og samlet 15 deltakere i Vennesla.

Mållovstilsynet

Språkrådet fører tilsyn med hvordan statsorganene etterlever kravene i målloven om fordeling av bokmål og nynorsk i ulike teksttyper. I 2011 hadde 172 sentrale statsorganer plikt til å rapportere om målbruken sin, og vi fikk inn og behandlet 134 rapporter.

Etter noen år med økning i nynorskbruken på statlige nettsider ser vi en liten tilbakegang; fra 13,1 % i 2009 til 12,6 % i 2010. Når det gjelder papirmateriell, har den totale andelen nynorsk økt noe siden 2009; 18 av statsorganene som har levert rapport, har minst 25 % nynorsk i materiell både under og over 10 sider. Antallet klagesaker steg også, slik det har gjort de siste årene. Språkrådet fikk inn 164 klager på brudd på målloven i 2011, mot 121 i 2009.

Mållovstilsynet gjennomførte i 2011 en undersøkelse av målbruken i nynorskkommunene i samarbeid med Nynorsk kultursentrum og Landssamanslutninga av nynorskkommunar (LNK). Formålet med undersøkelsen var blant annet å finne ut i hvilken grad staten respekterer kommunenes målvedtak. Resultatet fra undersøkelsen viser at nesten halvparten av kommunene med nynorsk som målvedtak opplever at de sjelden eller aldri får skriv fra staten på nynorsk, slik de har krav på.

Språktjenesten for statsorganer

Fem stillinger i Språkrådet utgjør språktjenesten for statsorganer, som arbeider for klarere og bedre språk i staten og for jevnere fordeling mellom nynorsk og bokmål i statlige tekster.

I 2011 har språktjenesten svart på over 450 spørsmål på e-post fra statsorganene. Språktjenesten holdt 50 kurs eller innlegg i 2011, de fleste for statsorganer. Fire av disse var rene nynorsk kurs, 40 var klarspråks kurs eller innlegg som er målformsnøytrale, der rammetekster, eksempler og skriveråd kan være både på bokmål og nynorsk.

Språktjenesten har gjennomgått og vurdert eller språkvasket tekster fra 13 statsorganer i 2011, blant annet er språket i to nynorske lovtekster kvalitetssikret.

I 2011 har språktjenesten utarbeidet og publisert fire utgaver av bladet Statspråk og to brosjyrer. Den ene brosjyren inneholder en presentasjon av språktjenesten og informasjon om tjenestens tilbud til statsorganene. Den andre inneholder råd om språk i statlige stillingsutlysninger.

Språktjenestens "svadagenerator", som ble publisert både på Språkrådets nettsted og www.klarsprak.no i 2011, har fått svært mye positiv oppmerksomhet og har bidratt til å gjøre Språkrådet kjent for helt nye brukergrupper.

Prosjektet "Klart språk i staten"

I 2011 har språktjenesten for statsorganer og Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) videreført arbeidet med prosjektet "Klart språk i staten". Språktjenesten har det språkfaglige ansvaret.

Prosjektet omfatter bl.a. disse tiltakene:

- ▶ nettstedet www.klarsprak.no med praktiske råd, nyheter, veiledninger og dokumentasjon om klarspråk
- ▶ en pris som skal deles ut en gang i året til en statlig virksomhet som har gjort mye for å bedre språket i tekster til publikum
- ▶ økonomisk og faglig støtte til statlige virksomheter som ønsker å gjennomføre et språkforbedringsprosjekt

Sammen med Difi arrangerte språktjenesten konferansen *Klar, men aldri ferdig* i mars. I oktober arrangerte språktjenesten frokostseminaret *Byråkratspråket – kva skal vi ta tak i, og kva grep kan vi nytte?* Språktjenesten ledet seminaret og holdt faglig innlegg.

Språket i lover og regler påvirker språket i andre tekster fra det offentlige, f.eks. brev, skjemaer, veiledninger og nettekster. I prosjektet "Klart språk i staten" ble det i 2011 skilt ut et eget delprosjekt om språk i regelverk. Språktjenesten representerer Språkrådet i dette delprosjektet.

Tiltak for nynorsk i staten

Språktjenesten for statsorganer har særskilte nynorsktiltak: informasjon og nynorsk hjelp på nettet og et tredagers standardkurs i nynorsk. Standardkurset omfatter bl.a. skriftlige oppgaver med individuell oppfølging og orientering om reglene i målloven. Språktjenesten har erfart at det har mer for seg å holde færre, men grundigere kurs slik som denne ordningen legger opp til, enn flere og mer overfladiske kurs.

I 2011 har språktjenesten holdt et eget kursholderkurs for å lære opp konsulenter til å holde Språkrådets nynorskkurs, slik at enda flere statsorganer skal kunne få tilbud om gode og grundige nynorskkurs.

Stedsnavntjenesten

Alle statlige, fylkeskommunale og kommunale organ som skal vedta skrivemåter av stedsnavn, skal legge saken fram for stedsnavntjenesten i Språkrådet. Tjenesten har fem ansatte som dekker norske stedsnavn i ulike landsdeler og kvenske stedsnavn.

Stedsnavntjenesten har i 2011 utvidet informasjonen om stedsnavn på Språkrådets nettsted. Nye artikler og lenker er lagt til, og det er laget egne sider om kommunal navnsetting og om personnavn. Stedsnavntjenesten har i 2011 også utarbeidet innhold til en brosjyre om navnsetting i kommunene, brosjyren skal publiseres i 2012.

I desember 2011 publiserte stedsnavntjenesten dessuten en database for kvenske stedsnavn. Basen hadde artikler om over 800 navn da den ble lansert, og den skal utvides til å inneholde nærmere 10 000 navneartikler.

Normering

Ny rettskriving for nynorsk

Rettskrivningsnemnda som var satt ned av Språkrådet, fullførte arbeidet sitt med en innstilling som ble levert 1. april 2011. Nemnda startet arbeidet med framlegget til ny rettskriving i januar 2010. Underveis i arbeidet hadde nemnda 30 møter med ulike miljøer av nynorskbrukere, de fikk nesten 500 bidrag på bloggen *Nynorsk 2011* og bortimot 80 høringsuttalelser.

Styret i Språkrådet sluttet seg til innstillingen og anbefalte den overfor Kulturdepartementet, som godkjente den nye rettskrivingen i september 2011. Den gjelder fra 1. august 2012.

Dette er de viktigste endringene i den nye rettskrivingen:

- ▶ Sideformer (klammeformer) forsvinner. For eksempel blir *no* og *nå* likeverdige og kan begge brukes i offentlig språk.
- ▶ Mindre brukte former som for eksempel *i-mål* (bygdi og fjelli) og former som *noe* og *hennes* er tatt ut.
- ▶ Ord som *køyre* og *flaum* kan bare skrives med diftong.
- ▶ Mange ord som til nå har hatt sideform med enkel konsonant, kan bare skrives med dobbel konsonant.
- ▶ *J-en* blir valgfri i verb som *byggje* og *hunkjønnsord* som *bryggje*.

I februar 2011 ble det holdt en offentlig høring med et åpent høringsmøte på grunnlag av et høringsutkast fra nemnda. Den endelige, vedtatte innstillingen skiller seg fra høringsutkastet på blant annet disse punktene:

- ▶ Det blir likevel mulig å bruke *kløyvd* infinitiv med både *e-* og *a-*endelser i samme tekst (til dømes *å kaste* og *å vera*).
- ▶ Det blir mulig å skrive *dokker/dokker* i stedet for *de/dykk*.
- ▶ *Skole* blir stående jamstilt med *skule* (i høringsutkastet tok nemnda til orde for å ta vekk *skole*).
- ▶ Ordet *dialekt* kan enten være *hunkjønn* eller *hankjønn* (både *ei dialekt* og *ein dialekt*).

Terminologi og fagspråk

Språkrådets terminologitjeneste

Arbeidet med terminologi og fagspråk ivaretas primært av Språkrådets terminologitjeneste og fagrådet for terminologi og fagspråk. Terminologitjenesten har tre stillinger og skal ta initiativ til og samordne utvikling av terminologi og fagspråk på norsk.

Den åpne termbasen SNORRE ble lansert i 2011.

Termdatabasen SNORRE

I oktober 2011 ble Standard Norges nye store termbase, *SNORRE*, lansert i et møte i Språkrådets lokaler. Basen er åpen for alle på nettet og inneholder en stor mengde fagterminologi fra mange ulike fagområder. Alle termer i basen foreligger på både nynorsk og bokmål. Nynorsk blir dermed sidestilt med bokmål i en sektor der nynorsk tidligere har vært tilnærmet fraværende. Språkrådet ledet styringsgruppen for arbeidet med basen og bidro med overføring av bokmålstermer til nynorsk.

Idéseminar om fagspråk i universitets- og høyskolesektoren

I 2009 fikk universitets- og høyskoleloven en ny paragraf som sier at universiteter og høyskoler har ansvar for vedlikehold og videreutvikling av norsk fagspråk. I oktober 2011 arrangerte Språkrådet et heldags idéseminar i samarbeid med Universitets- og høyskolerådets sekretariat om hvordan paragrafens formål bør gjennomføres i praksis. I forlengelse av seminaret ble det nedsatt en hurtigarbeidende utredningsgruppe som i et mindre prosjekt skal se på hva som kan være en mønsterpraksis for den nevnte gjennomføringen.

Språkrådets datatermgruppe

Datatermgruppa har medlemmer fra datafaglige miljøer og har som oppgave å drøfte og komme med forslag til norske datatermer. I 2011 ble det publisert nye forslag til norske datatermer på Språkrådets nettsted. Diskusjonene i gruppa foregår på e-post. I tillegg ble det arrangert et møte for medlemmene i gruppa i november.

Norske termer i Electropedia

I 2011 gjennomførte Språkrådet et forsøksprosjekt for oversettelse til norsk (bokmål og nynorsk) av termer i den internasjonale elektrotekniske standardiseringsorganisasjonens fritt tilgjengelige nettbaserte termdatabase *Electropedia*. Basen skal gjøre 20 000 termer tilgjengelige på norsk for yrkesutøvere og forfattere av teknisk dokumentasjon og læremidler.

Kurs og seminar i Tromsø

For andre året på rad arrangerte terminologitjenesten og fagrådet for terminologi og fagspråk i samarbeid med Standard Norge et heldags grunnleggende kurs i terminologiarbeid. Kurset samlet tjue deltakere i Tromsø i november. Kurset ble fulgt opp med et heldagsseminar med temaet *Juridisk terminologi i noen språk i Norge – status og utfordringer*. Samisk, bokmål, nynorsk, kvensk og tegnspråk var språkene som ble berørt.

Terminologitjenestens nyhetsbrev *Termposten*

I september lanserte terminologitjenesten sitt nyhetsbrev *Termposten*. Hensikten med nyhetsbrevet er å spre informasjon og kunnskap, profilere Språkrådet og terminologitjenesten og å knytte relevante miljøer sammen. Nyhetsbrevet skal ha tre årlige utgaver. Nyhetsbrevet blir sendt ut til ca. 400 e-postadresser.

Andre aktiviteter

Terminologitjenesten deltar i flere eksterne løpende terminologiprosjekter, bl.a. hos Kollegiet for brannfaglig terminologi, i Kystverkets prosjekt *Terminologi for akutt forurensning* og i Universitets- og høyskolerådets arbeidsgruppe for studieadministrativ terminologi. Videre har tjenesten tett kontakt med og gir råd til eller utfører mindre oppdrag for Kunnskapscenterets prosjekt for oversettelse til norsk av emnekatalogen *Medical subject headings* (MESH), Artsdatabanken, Nasjonalbibliotekets Web Dewey-oversettelsesprosjekt og Norsk sykepleierforbunds arbeid med å oversette til norsk *Den Internasjonale klassifikasjonen for sykepleiepraksis*.

Terminologitjenesten deltok med fire presentasjoner under den internasjonale konferansen Nordterm 2011 i Sverige.

Allmenn rådgivning og informasjon

Rapporten Språkstatus 2011

Språkstatus 2011 er den andre språkpolitiske statusrapporten fra Språkrådet. Rapporten er laget på oppdrag fra Kulturdepartementet, og Språkrådet gir ut en ny utgave av rapporten hvert år. Rapporten er skrevet av Språkrådets ansatte og er redigert av en intern redaksjon.

Språkstatus 2011 gjør rede for hvilke prioriterte tiltak som ligger i stortingsmeldingen "Mål og mening" fra 2008, og hvilket kunnskapsgrunnlag den vedtatte språkpolitikken har å bygge på. Rapporten presenterer videre ny kunnskap som er framskaffet etter at "Mål og mening" ble lagt fram. Det blir også gjort rede for status for tiltakene i meldingen og for andre strategiske språkpolitiske tiltak.

Språkstatus 2011 viser blant annet dette:

- ▶ Vitenskapelig publisering på norsk øker i absolutte tall, men taper relativt sett terreng sammenliknet med publisering på engelsk.
- ▶ Nynorskbruken går tilbake i fem av sju NRK-kanaler.
- ▶ Wikipedia på norsk får stadig flere artikler på både bokmål og nynorsk, men nynorsken står relativt sett svakere nå enn før.
- ▶ Halvparten av kommunene med nynorsk som målvedtak får sjelden eller aldri skriv fra staten på nynorsk.

Svartjenesten i Språkrådet

Rådgivning til allmennheten om korrekt og godt språk er en av Språkrådets sentrale aktiviteter. I siste del av 2011 har denne aktiviteten blitt utvidet fra å foregå på telefon og e-post til også å omfatte sosiale medier.

Bokmålsordboka og Nynorskordboka på nett

Nynorskordboka og Bokmålsordboka er utarbeidet av Universitetet i Oslo ved Institutt for lingvistiske og nordiske studier og Språkrådet. I 2011 ble det gjort over 21,1 millioner søk i Bokmålsordboka (mot 17,2 millioner i 2010) og 14,4 millioner søk i Nynorskordboka (mot 12,6 millioner i 2010). På Språkrådets nettsted er det mulig å søke direkte i ordbøkene.

Språkrådets nettsider

I 2011 var det over 1,1 millioner besøk på nettsidene – mer enn 180 000 flere enn året før. Tallet har økt jevnt de siste årene. Litt over halvparten av de besøkende på nettstedet var nye. De best besøkte sidene på nettstedet var som tidligere år rettskriving og ordlister, skriveregler og grammatikk og nettkurset i nynorsk. Mange kommer også til nettsidene for å søke i Bokmålsordboka og Nynorskordboka.

Nettstedet blir brukt til å synliggjøre arbeidet i Språkrådet, og det har de siste årene blitt rundt 80 aktualitetsmeldinger i året. I 2011 var tallet 87. Flest meldinger ble i 2011 publisert i november og oktober med i gjennomsnitt tre meldinger i uka.

For tredje året på rad ble Språkdagen overført direkte på nett-tv. Departementenes servicesenter stod for overføringen, som var tilgjengelig via Språkrådets nettsider og www.regjeringen.no.

Facebook og Twitter

I 2011 opprettet Språkrådet en side i nettsamfunnet Facebook og en profil i mikrobloggingstjenesten Twitter. Bakgrunnen var dokumentet *Statens kommunikasjonspolitikk* og Språkrådets egne strategiske mål om økt samfunnskontakt, mer en-til-mange-rådgivning og mer publikumstilgjengelig hjelp.

Facebook-sida har i første rekke vært brukt til å spre rådgivningsstoff og nyheter fra nettsidene og til å invitere folk flest til å diskutere språk. Twitter-profilen har først og fremst blitt brukt til å svare på språkspørsmål fra publikum. Fra oppstarten i midten av september og ut året svarte Språkrådet på 125 språkspørsmål på Twitter og Facebook, de aller fleste på Twitter.

Språknytt

Språknytt, Språkrådets blad for alle språkinteresserte, kom også i 2011 ut med fire numre. Opplaget økte til 12 000 ved nr. 4/2011 (fra 11 500 ved nr. 4/2010). Bladet har presentert varierte emner om i hovedsak norsk språk og virksomheten i Språkrådet. Nr. 1/2011 omtalte en undersøkelse som viste økende motvilje blant folk flest mot engelsk i

reklame og markedsføring. I nr. 2 ble leserne presentert for den nye direktøren i Språkrådet. Den vedtatte rettskrivingsreformen for nynorsk ble omtalt i nr. 3. Norsk tegnspråk ble spesielt omtalt i nr. 4 gjennom et intervju med Språkrådets første og nytilsatte tegnspråkrådgiver.

Medieomtale

I mediearkivet Atekst (Retriever) er Språkrådet omtalt i 653 artikler fra 2011, mot 553 i 2010. Ansettelsen av ny direktør i Språkrådet i februar (og tiltredelsen i mai) fikk bred mediedekning. Ulike tiltak i regi av Språkrådet bidro også til medieomtalen, blant annet Språkdagen 2011, Språkprisen 2011, arbeidet med den nye nynorskrettskrivningen, undersøkelsen av lærernes holdninger til eget fag, undersøkelsen av befolkningens holdninger til engelsk i reklame og markedsføring, undersøkelsen om praktiseringen av målloven overfor kommunene, forslag fra datatermgruppa, ulike stedsnavnsaker, mållovsrapporteringen, klarspråksarbeidet, den såkalte svadageneratoren, brosjyren om språk i stillingsannonser, utdelingen av diplom for godt navnevelt og utpekingen av «Årets ord».

Nordisk og øvrig europeisk samarbeid

Nettverket for språknemndene i Norden

Språkrådet samarbeider med de nordiske språknemndene gjennom nettverket for språknemndene i Norden. I 2011 har nettverket i samarbeid med Nordisk språkkordinasjon arrangert det årlige nettverksmøtet og det nordiske språkmøtet på Grønland, der alle språknemndene var representert. Temaet på språkmøtet var *Morsmål, andrespråk, nabospråk og fremmedspråk*. De fleste foredragene blir publisert i nettverkets årsskrift *Språk i Norden*. Nettverkets arbeidsgruppe for språkteknologi i Norden arrangerte i 2011 arbeidsverksted om tilgang til språkressurser og opphavsrettslige spørsmål. Foredragene fra verkstedet vil bli publisert av Northern European Association for Language Technology.

Den 11. konferansen om leksikografi i Norden

Sammen med Nordisk forening for leksikografi (NFL) arrangerte Språkrådet i 2011 *Den 11.*

konferansen om leksikografi i Norden. Konferansen fant sted i Lund med over 150 deltakere og vel 60 plenarforedrag. Språkrådet bidro med to foredrag. Foredragene blir publisert i en egen konferanserapport. Språkrådet bidro også til årets nordiske leksikografisymposium i regi av NFL, der temaet var *Onomasiologiske ordbøker i Norden*. Foredragene blir trykket i årsskriftet *LexicoNordica*. Språkrådet leder NFLs styre i perioden 2010–2012.

Nordisk barneordbok på nett

Språkrådet leder prosjektet *Nordisk barneordbok på nett*. Ordboka vil ha ca. 3 500 oppslagsord med korte forklaringer som også blir lest inn. Innholdet blir på bokmål, nynorsk, dansk og svensk. Den vil være gratis og tilrettelagt for pc, nettbrett og smarttelefoner.

Nordisk kurs i nabospråk

Språkrådet presenterte et undervisningsopplegg på et kurs i nabospråk for lærerutdannere i Norden i april 2011. Kurset samlet 30 deltakere fra de nordiske landene.

EFNIL

European Federation of National Institutions for language (EFNIL) er en kontaktorganisasjon for de nasjonale språkinstitusjonene i EU. Norge er assosiert medlem.

CLARIN og CLARINO

Common Language Resources and Technology Infrastrukture (CLARIN) er en europeisk organisasjon som kartlegger og gjør tilgjengelig språkressurser for språkteknologisk bruk. CLARINO er den norske delen av

organisasjonen. Språkrådet er representert i flere arbeidsgrupper på begge nivå.

META-NET og META-NOR

Multilingual Europe Technology Alliance (META) er et europeisk nettverk som kartlegger språkressurser og samorder dem på europeisk og nordisk/nasjonalt nivå. I 2011 ble det publisert tilstandsrapporter for alle deltakerland. Språkrådet er representert i begge organisasjonene.

Den europeiske terminologiforeningen

Terminologitjenesten i Språkrådet er representert i Den europeiske terminologiforeningen (EAFT) og har for tiden ledervervet ("presidentskapet").

Styret

Medlemmer

Styret for Språkrådet er oppnevnt fra 26. november 2010 til 31. desember 2014. Det har åtte medlemmer som er oppnevnt av Kulturdepartementet, og et medlem som representerer de tilsatte.

Leder: Ottar Grepstad, Volda (nynorsk)

Nestleder: Åse Lill Kimestad, Mandal (bokmål)

Medlem: Sigrun Høgetveit Berg, Tromsø (nynorsk)

Medlem: Margrethe Kvarenes, Språkrådet (bokmål, valgt av de tilsatte, styremedlem første halvdel av perioden)

Medlem: Ola T. Lånke, Rennebu (bokmål)

Medlem: Trond Trosterud, Tromsø (nynorsk)

Medlem: Helene Uri, Oslo (bokmål)

Medlem: Åse Wetås, Oslo (nynorsk)

Medlem: Kamil Øzerk, Oslo (bokmål)

Varamedlem: Bente Christensen, Oslo (varamedlem for bokmålsrepresentantene)

Varamedlem: Daniel Ims, Språkrådet (nynorsk, valgt av de tilsatte, styremedlem andre halvdel av perioden)

Varamedlem: Lars Rottem Krangnes, Oslo (varamedlem for nynorskrepresentantene)

Styremøte på Ål

Styret legger ett av sine årlige møter til et annet sted enn Oslo for å møte miljø og aktører som er viktige for Språkrådets arbeid. 1. september 2011 ble det holdt styreseminar på Ål, der styret møtte representanter fra kommunen, norskseksjonen ved Ål ungdomsskule, avisen Hallingdølen og Ål folkehøyskole og kurssteder for døve. Seminaret ble avsluttet med mottakelse og middag for inviterte gjester i samarbeid med Ål kommune.

Fagrådene

Fagrådet for samfunn og høyere utdanning (fagråd 1)

Gunnstein Akselberg, professor ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier ved Universitetet i Bergen, **leder** (gikk inn i rådet i desember 2011)

Maya Twedt Berli, ordfører i Vegårshei (gikk ut av rådet høsten 2011)

Gunnar Kvassheim, redaktør i Dalane Tidende, Egersund

Kristine Meek, ansvarlig for samfunnsansvar i Telenor Norge

Audhild Gregoriusdotter Rotevatn, daglig leder i Allkunne

Svein Sandvik, fagleder for strategi og kommunikasjon i Distress Management Service (gikk ut av rådet høsten 2011)

Dag F. Simonsen, seniorrådgiver i Språkrådet, **sekretær**

Håvard Teigen, professor i regional økonomi og politikk ved Høgskolen i Lillehammer

Fram til desember 2011 var det ingen leder for fagråd 1.

Fagrådet for skole og offentlig forvaltning (fagråd 2)

Ove Eide, forfatter og leder for utvikling og fornying ved Firda vidaregåande skule, Sandane, **leder**

Torbjørn Breivik, seniorrådgiver i sekretariatet i Språkrådet, **sekretær**

Trine Gedde-Dahl, høgskolelektor ved Institutt for grunnskole- og faglærerutdanning ved Høgskolen i Oslo og

Akershus (gikk ut av rådet høsten 2011)

Vidar Kristensen, seniorrådgiver/prosjektleder, Kirkerådet
Atle Måseide, førsteamanuensis ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier ved Universitetet i Tromsø
Arvid Samland, informasjonsrådgiver, Statsministerens kontor
Torill Tørjesen, lærer, Oslo voksenopplæringscenter, avdeling Sinsen

Fagrådet for normering og språkobservasjon (fagråd 3)

Helge Dyvik, professor ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier ved Universitetet i Bergen, **leder**
Endre Brunstad, førsteamanuensis ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier ved Universitetet i Bergen
Oddrun Grønvik, hovedredaktør for Norsk Ordbok 2014 og forsker ved Institutt for lingvistiske og nordiske studier ved Universitetet i Oslo
Marit Hovdenak, seniorrådgiver i sekretariatet i Språkrådet, **sekretær**
Ingunn Indrebø Ims, stipendiat ved Universitetet i Oslo
Inge Særheim, professor ved Institutt for kultur- og språkvitenskap ved Universitetet i Stavanger
Ingebjørg Tonne, førsteamanuensis ved Institutt for grunnskole- og faglærerutdanning ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

Fagrådet for terminologi og fagspråk (fagråd 4)

Tove Bjørneset, prosjektleder ved Uni Computing i Uni Research AS, Bergen, **leder**
Sylvi Dysvik, seniorrådgiver i EØS-sekretariatet i Utenriksdepartementet
Sigbjørn Hjelmbrekke, forsker/samfunnsøkonom ved Telemarksforskning
Håvard Hjulstad, prosjektleder i Standard Norge
Jan Hoel, seniorrådgiver i sekretariatet i Språkrådet, **sekretær**
Knut Jonassen, prosjektleder i Standard Norge
Ellen Ravn, lærer ved Sirma skole, Sirbmá (gikk ut av rådet i desember 2011)

Ansatte

Ledelse

direktør Arnfinn Muruvik Vonen (fra 23.5.)
fungerende direktør Sigfrid Tvitekkja (permisjon fra 7.3.)

administrasjonssjef Karl Henrik Steinsholt (fungerende direktør 7.3.– 22.5.)
fungerende fagkoordinator Nina Teigland (fra 1.2.)
informasjonssjef Svein Arne Orvik

Rådgivere

rådgiver Øystein Baardsgaard
seniorrådgiver Marit Hovdenak
rådgiver Erlend Lønnum
rådgiver Åsta Norheim
rådgiver Eilov Runnestø
seniorrådgiver Dag F. Simonsen
rådgiver Nina Teigland
rådgiver Ragnhild Ås (engasjement fra 15.8.)

Språktjenesten for statsorganer

koordinator, seniorrådgiver Aud Anna Senje
rådgiver Bård Eskeland
rådgiver Margrethe Kvarenes
rådgiver Torunn Reksten
rådgiver Kjetil Aasen

Terminologitjenesten

koordinator, seniorrådgiver Jan Hoel
rådgiver Marianne Aasgaard
rådgiver Ole Våge (fra 1.4.)

IKT og norsk språk

seniorrådgiver Torbjørg Breivik

Mållovstilsynet

førstekonsulent Astrid Marie Grov (engasjement)

rådgiver Daniel Ims

Stedsnavntjenesten

koordinator, seniorrådgiver Terje Larsen (Østlandet og Agderfylkene)

førstekonsulent Ingvil Nordland (Østlandet og Agderfylkene, engasjement til 31.7.)

førstekonsulent Line Lysaker Heinesen (Østlandet og Agderfylkene, engasjement fra 9.5.)

rådgiver Kjell Erik Steinbru (Vestlandet)

rådgiver Kjersti Bruvoll (Midt-Norge, permisjon fra 27.6.)

førstekonsulent Kristin Fridtun (Midt-Norge, engasjement fra 1.6.)

rådgiver Astrid Sann Evensen (Nord-Norge)

seniorrådgiver Irene Andreassen (kvensk)

Tegnspråk

Rådgiver Sonja Myhre Holten (fra 5.9.)

Administrative støttefunksjoner

rådgiver Rikke Elisabeth Hauge

konsulent Lars Erik Klemsdal

førstekonsulent Pål Knutzen

arkivleder Vigdis Nilssen

førstekonsulent Sabine Rosenhart

Ekstrahjelp

Jan R. Tislevoll

Eva Refsdal

Regnskap for 2011

Beløp i kroner

Inntekter

Bevilgning på statsbudsjettet 28 779 000

Overført fra 2010 623 000

Kompensasjon for
lønnsoppgjøret 271 000

Lønnsrefusjoner 795 000

Øvrige inntekter 176 000

Utgifter

Lønn 18 851 000

Varer og tjenester 11 211 000

Sum utgifter 30 062 000

Inntektskrav 227 000

Overskudd 355 000

30 644 000

30 644 000